

RYTÖKALLIO ASEMAKAAVA LAUSUNNOT JA VASTINEET 5.9.2025

Ehdotusvaihe

Hämeen ja Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY), Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes), Hämeen liitolta, Fingrid Oyj:ltä, Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta, Maanmittauslaitokselta, Forssan vesihuoltoliikelaitokselta, Forssan Verkkopalvelut Oy:ltä, Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta, yhdyskuntalautakunnalta ja ympäristölautakunnalta on ehdotusvaiheessa saatu lausunnot, jotka on huomioitu hyväksymisvaiheeseen. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), Puolustusvoimat ja Tammelan kunta ovat ilmoittaneet, ettei ole lausuttavaa.

Forssan verkkopalvelut Oy (12.08.2025):

Forssan verkkopalvelut Oy (FVP) ilmoitti edellyttävänsä kaavan katualueilla sijaitsevien kaapelien sekä ilmalinjojen turvaamista, joko rasiitteina tai muulla tavalla niin, että niiden mahdollisista tulevaisuudessa tapahtuvista siirtotarpeista ei koidu kustannuksia Forssan Verkkopalvelut Oy:lle.

Suunnitellun kaava alueen pohjoisosan halki lännestä itään on Forssan Verkkopalvelut Oy:n 20 kV ilmalinja. Forssan verkkopalvelut Oy:llä on tarve kyseiselle yhteydelle Kassimäen ja Kaalikorven sähkönjakelun turvaamiseksi. Yhteys on tarkoitus maakaapeloida sähkön laadun parantamiseksi. Kaavassa on osoitettava vastaavanlainen länsi-itäsuuntainen reitti, johon maakaapelointi on toteutettavissa.

Kaavoittajan vastine: Kaapelin sijainnista on käyty neuvottelut Forssan verkkopalvelut Oy:n kanssa. Neuvottelun pohjalta kaavaan on lisätty johdolle tarkoitettu yhteystarve kaava-alueen pohjoisosaan. Länsiosaan on osoitettu peltoalueen läpi kulkevat Forssan verkkopalvelut Oy:n tarvitsemat johtovaraukset ja puistomuuntamo. Lisäksi on esitetty johdon yhteystarvemerkintä, joka turvaa maakaapeloinnin. Forssan verkkopalvelut Oy:n ja Vesihuoltoliikelaitoksen kanssa käydyn yhteisneuvottelun pohjalta kaavan länsiosaan on lisätty ilma- tai maajohtoa varten varatun alueen merkintä Sahantietä pitkin. Johtoaluemerkinnän risteämisen sijainti on varmistettu Fingrid Oyj:ltä.

ELY-keskus (27.08.2025):

Yleistä

ELY-keskus: ”--Ehdotusvaiheessa suunnittelualue on n. 145 ha.”

- Kaupungin huomio: ehdotusvaiheessa suunnittelualue on n. 180 ha. Selostus, jossa tämä lukema oli korjattu, lähetettiin ELY-keskusten asiointipalveluun 27.6. Kaava-aluetta on kasvatettu pääosin suojaviheralueilla, joita kasvatettiin, kun Ratasmäen alueen kaavamuutos laitettiin vireille.

ELY-keskus: ”Kaava-aineistossa on paljon kuvia ja rajauksia mm. Rytökallion kaava-aluetta vaihtoehtoisin rajauksin. Kaavarajaus tulee esittää kuvissa yhdenmukaisesti.

-- Rytökallion ja Ratasmäen aineistojen yhdistäminen samaan selvitysraporttiin aiheuttaa helposti epäselvyyttä ja vaatii lukijalta erityistä tarkkuutta. Aineiston luettavuutta tulisi vielä parantaa."

- Kaupungin vastine: Kaavarajausten yhdenmukaisuus on tarkistettu kaupungin aineistoista. Konsulttien laatimissa selvityksissä kaava-alueiden rajat voivat poiketa toisistaan, sillä kaava-alueiden rajat ovat tarkentuneet kaavaprosessin edetessä. Kaupungilla ei ole mahdollisuutta päivittää konsulttien tekemien selvitysten rajauksia.
Maisema ja kasvillisuus -selvityksessä on tarkennettu otsikointia ja liikenneselvitykseen on myös tarkennettu missä kohdissa kerrotaan molemmista kaava-alueista sekä lisätty kaavakohtaiset liikenteelliset tarkastelut. Kaavaselostuksissa on tehty vastaavat päivitykset liikenteen osalta.

Kaavallinen tilanne

ELY-keskus: *"Yleiskaavojen VL, TY, M ja TP alueita on muutettu asemakaavaehdotuksessa (EV) suojaviheralueiksi. Yleiskaavasta poikkeamista tulee selostuksessa tästä syystä riittävällä tavalla perustella.*

-- ELY-keskus huomauttaa, että asemakaavassa tulee turvata riittävä virkistysmahdollisuus ja alueen yleiskaavoissa (Kiimassuon ja Kuhalanaukea-Kaalikorpi) on VL alueita, joita nyt asemakaavassa esitetään EV-alueiksi. Ennen kaavan hyväksymisvaihetta tulisikin vielä tarkastella onko lähes kaikkien VL-alueiden osalta tarvetta muuttaa niitä EV-alueiksi. Melumallinnuksen mukaan asemakaavassa olisi mahdollista osoittaa laajempia VL - alueita."

- Kaupungin vastine: Yleiskaavan poikkeamista on perusteltu Yleiskaavallinen tarkastelu -liitteessä ja selostukseen on lisätty yleiskaavallisen tarkastelun yhteenveto. Ekologiset vyöhykkeet ja virkistysalueet –suunnitelmassa on tarkasteltu ekologisia yhteyksiä ja virkistysalueita laajempina kokonaisuutena. Kaupunginhallitus on 15.9.2025 päättänyt hyväksyä Ekologiset vyöhykkeet ja virkistysalueet – suunnitelman teemaosayleiskaavan pohjaksi strategisen metsänkäyttösuunnitelman rinnalle. Teemaosayleiskaava valmistellaan vireille laitettavaksi kaavoituskatsastuksen yhteydessä.

Osayleiskaavan VL-alueella ei ole huomioitu valtatiestä aiheutuvaa melua. Melumallinnuksen mukaan uusien virkistysalueiden yöaikaisen melun ohjearvo ylittyi teollisuusalueen ja valtatie välisellä alueella niin, että yhtenäisen virkistysalueen muodostaminen ei ole mahdollista.

ELY-keskus: *"Kaavaselostuksessa ei käsitelty asemakaavan yleiskaavasta poikkeavia ratkaisuja ja perusteluja niille. Alueidenkäyttölain 42§ mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa. Vaikka luonnonympäristön kannalta ehdotuksen mukainen vaihtoehto olisikin parempi, tulee poikkeamista perustella. Myöskään yleiskaavan mahdollista vanhentuneisuutta ei ole tässä yhteydessä arvioitu Erityisesti iso suojaviheralueiden (EV) määrä jää osin perustelematta. Selostuksessa tulee arvioida yleiskaavojen ajanmukaisuus."*

- Kaupungin vastine: Yleiskaavan poikkeamista on perusteltu Yleiskaavallinen tarkastelu -liitteessä, jonka johtopäätöksistä on lisätty kaavaselostukseen yhteenveto. Liitteessä on arvioitu yleiskaavojen ajanmukaisuus.

Luonto

ELY-keskus: *"ELY-keskuksen tietojen mukaan alueella tehdään kuitenkin vielä luontoselvityksiä vuoden 2025 maastokaudella mm. luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin lukeutuvien lepakoiden osalta. Em. selvityksistä ei kaavaselostuksessa ole kuitenkaan mainintaa, ja jääkin epäselväksi, miten vielä laadittavien selvitysten tulokset aiotaan huomioida kaavaratkaisussa ja vaikutusten arvioinnissa. ELY-keskus näkee ongelmallisena, että alueella vielä tehtävät selvitykset eivät ole käytettävissä kaavaehdotusvaiheessa."*

- Kaupungin vastine: Kaavoitustyössä huomioidaan hyväksymisvaiheessa kaikki YVA-prosessin keskeneräisten selvitysten tulokset. Havainnot huomioidaan vaikutusten arvioinnissa. YVA-prosessin selvityksissä ei ole ilmennyt uusia havaintoja, jotka voisivat vaikuttaa asemakaavoihin. Näin ollen tulevat luontoselvitysten tulokset eivät muuta enää kaavan sisältöä.

ELY-keskus: *"ELY-keskus kuitenkin huomauttaa, että osa kaavakartalle osoitetuista potentiaalisista lähteistä ja luonnontilaisiksi arvioituja puroja sijaitsee hulevesien viivytyalueiksi soveltuviksi osoitetuilla alueilla (hule-luo). Tältä osin jää epäselväksi, vaikuttaako hulevesien viivytyt alueella lähteiden ja puronuomien luonnontilaisuuteen. Potentiaalisen lähteen kaavamerkinnästä jää myös epäselvyyttä, ovatko osoitetut kohteet luonnontilaisia tai siihen verrattavia. Hulevesien viivytyksen ja pienvesien luonnontilaisuuden ylläpitämisen yhteensovittamista tulee tältä osin vielä tarkentaa. Metsälain ja vesilain mukainen luonnontilaisen puron määritelmä on lähtökohtaisesti samanlainen."*

- Kaupungin vastine: ELY-keskuksen huomautuksen pohjalta kaupunki on käynyt tarkistamassa potentiaalisten lähteiden tilanteen uudelleen maastossa. Lopputuloksena todettiin, että alueella on yksi potentiaalinen luonnontilainen lähde, yksi potentiaalinen (ei luonnontilainen) lähde ja yksi rengastettu (ei luonnontilainen) lähde. Kaupunki on myös huomioinut keskeneräisen YVA-prosessin lähdeselvityksen alustavat tulokset. Kaava-karttojen lähdemerkintöjä on tarkennettu ja ylimääräiset lähdemerkinnät poistetaan kaava-alueelta. Hule-luo määräystä on tarkennettu niin, että alueella sijaitsevan potentiaalisen lähteen vesiolosuhteet säilytetään.

Absoluuttista luonnontilaisuutta ei ole voitu varmistaa, koska lähteiden ympäristössä on tehty vuosien varrella metsätalouteen liittyviä toimenpiteitä, jotka ovat todennäköisesti vaikuttaneet lähteiden luonnontilaisuuteen.

Kaavassa on annettu määräykset hulevesien viivyttämisestä ja laadusta siten, että pienvedet säilyvät nykyisellään tai että niiden tila jopa paranisi.

Kaupunki on tarkistanut termin "luonnontilainen" käytön kaikista kaava-asiakirjoista.

Termi "luonnontilainen" on korjattu "luonnonmukaiseksi" kaikkiin kaava-aineistoihin niin, että termiä "luonnontilainen" käytetään ainoastaan alueissa, joita ihmistoiminta ei ole muuttanut tai ovat saaneet kehittyä rauhassa kohti luonnontilaa.

ELY-keskus: *"-- Muilta osin ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, että luonnonympäristöön kohdistuva vaikutusten arviointia on kuvattu pääosin selvitysaineiston tulosten yhteydessä, todeten luonnonsuojelulain asettamien rajoituksen vaikutuksen kaavoitukseen ja rakentamiseen. Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida kaavoituksen vaikutukset lajien ja elinympäristöjen ekologiaan, erityisesti niiden lajien ja luontotyyppien osalta, joihin kohdistuu suoria muutoksia alueen rakentumisesta."*

- Kaupungin vastine: Vaikutusten arviointia on tarkennettu liittyen luonnonympäristöön. Vaikutuksia on esitetty erillisessä Vaikutukset luonnolle ja eliöstölle -selvityksessä, joka täydentää kaavaselostuksien "5.4.3 Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja -varoihin" osiota.

Melu

ELY-keskus: *"-- Rakentamislupavaiheessa tulee tarkentaa melulähteet ja tarvittavat meluntorjuntakeinot.*

Kaavassa tulee antaa tarvittavat melumääräykset ja osoittaa meluselvityksessä selvitetty meluntorjunta-alueet tarvittavin aluevarauksin. Melutasoista on määrättävä riittävän yleisellä tasolla, koska meluselvitystä tehdessä ei ole ollut käytössä tarkkoja suunnitelmia."

- Kaupungin vastine: Kaavamääräyksiin on lisätty sallitut melutasot korttelialueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevien asuinkiinteistöjen oleskelupihoilla sekä korttelialueen läheisyydessä sijaitsevilla virkistysalueilla. Rakennuslupa-asiakirjoihin on liitettävä meluntorjuntasuunnitelma. Kaupungin näkemyksen mukaan edellä mainitut lisäykset ovat riittävät, koska käytössä ei ole tarkkoja toteutussuunnitelmia. Tästä syystä ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa kaavassa meluntorjunta-alueiden tarkkoja rajoja.

Liikenne

ELY-keskus: *"-- ELY-keskus katsoo, että vaikutuksia tulisi arvioida selostuksessa myös kaavakohtaisesti."*

- Kaupungin vastine: Liikenteen kaavakohtaisia vaikutuksia on tarkennettu selostukseen. Selostukseen ja liikenneselvitykseen on liitetty karttakuvat kaavakohtaisista liikennemääristä.

ELY-keskus: *"-- valtatie 2 LT-alue on kaavaan merkitty epämääräisesti kaavaehdotuksen rajojen ulkopuolelle. ELY-keskus huomauttaa, että ensisijaisesti kaavan rajausta tulisi laajentaa sisältämään valtatie 2 LT-alueen tien koko leveydeltä kaavan kohdalta, tai vaihtoehtoisesti LT-alueen voisi jättää kokonaan*

pois kaavasta eritasoliittymän siltaa lukuun ottamatta (eli pysyttäisiin nykyisissä kaavarajoissa)."

- Kaupungin vastine: LT-alue on jätetty pois kaavasta eritasoliittymän siltaa lukuun ottamatta. Kaava-alueen ulkopuoliset LT-alueen viivat on poistettu.

ELY-keskus: "Selostuksessa todetaan, että hulevedet eivät rasita maanteiden sivuojia, mutta ainakin liikenneselvityksen kohdassa 6.1.4. mainitaan hulevesiä johdettavan lyhyen matkaa maantien 282 sivuoissa. ELY-keskus lausui luonnosvaiheessa suhtautuvansa kielteisesti hulevesien johtamiseen maanteiden sivuojien kautta. Hulevesiä voidaan kylläkin johtaa maanteiden alitse, mutta mikäli rumpu ei ole läpäisykyvyltään riittävä tai se on väärässä paikassa, kuuluvat kustannukset rummun uusimisesta kaupungille. Mikäli hulevesillä on vaikutusta maanteiden kuivatusjärjestelmiin, tulee ne selvittää tarkemmin."

- Kaupungin vastine: Kaavaan on lisätty toimenpiteitä, joilla vältetään hulevesien kulkeutumista seututien 282 ojissa. Hulevesiselvitykseen on lisätty luku 6.1.5, jossa on tarkasteltu valtatie 2 ja seututien 282 alittavien ojarumpuputkien riittävyys. Tarkennetun selvityksen mukaan rumpujen koko on riittävä.

Häiviäntien ja Tupasuontien liittymässä hulevedet kulkevat noin 12 metrin matkalla seututien ja jk/pp-väylän välisessä maantieojassa ennen seututien alittavaa ojarumpua. Tämän osalta käydään tarvittavat neuvottelut ELY-keskuksen kanssa. Tavoitteena on sopia, kuinka kyseisiä oja voidaan käyttää siihen saakka, kunnes kaupunki tekee kadunpitopäätöksen ja ottaa ojat vastuulleen.

Hulevesiä viivytetään metsäalueella ennen niiden valumista maantieojaan, jolloin hulevesien määrä ei aiheuta ongelmia siirtymäajalla.

ELY-keskus: "ELY-keskus muistuttaa, että vaikka osa maantiestä 282 onkin kaavaehdotuksessa merkitty kaduksi, on se maantie siihen asti, kunnes kaupunki on tehnyt ko. osuudesta kadunpitopäätöksen. Lisäksi on syytä huomioida kadunpitopäätöksen jälkeenkin, että mikäli kaduksi muuttuneelle osuudelle kohdistuvat toimenpiteet (esimerkiksi hulevesien johtaminen sen ojien kautta) aiheuttavat vaikutuksia maantiekseen jäävälle osuudelle asti, tulee niistä neuvotella ELY-keskuksen kanssa."

- Kaupungin vastine: Kaupunki on aloittanut kadunpitopäätösprosessin ja katselmus on sovittu 13.10.2025.

Ilmasto

ELY-keskus: "-- Hyödyntämällä kaavamääräyksiin vähähiilisiä ratkaisuja mm. rakennusten materiaalivalinnoissa ja rakenneratkaisuissa voidaan hankkeen hiilijalanjälkeen vaikuttaa merkittäväällä tavalla."

- Kaupungin vastine: Mahdollisuudet vaikuttaa kaavamääräyksillä hiilipäästöihin ovat hyvin rajalliset ilman, että teollisuusrakentamiseen kohdistuisi kohtuuttomia rajoituksia, etenkin kun hankkeen toteutukseen liittyy vielä useita

avoimia tekijöitä. Myös uudessa rakentamislaisissa teollisuusrakentaminen on jätetty sääntelyn ulkopuolelle, vaikka rakentamisen lähtökohtia koskevissa pykälissä todetaan selkeästi kestävä kehityksen tavoitteet.

ELY-keskuksen kanssa käydyssä jatkokeskustelussa todettiin, että yleisellä tasolla voidaan todeta vähäpäästöisyyttä tukevien valintojen vaikuttavan rakentamisen kokonaispäästöihin. Kaavaselostukseen on lisätty yleisellä tasolla huomio materiaalivalinnoista ja rakennusprosessin ratkaisuihin, jotka tukevat vähäpäästöisyyttä.

ELY-keskus: ”Hankkeen aiheuttamat hiilinielujen ja -varastojen menetykset kaava-alueella ovat huomattavia. ELY-keskus pitää kuitenkin myönteisenä, että näitä menetyksiä pyritään edes jossain määrin lieventämään kaava-alueen suojavihervyöhykkeiden hiilivarastoja kasvattamalla ja mahdollisesti myös kaupungin omistamien muiden metsäalueiden hiilivarastoa turvaamalla, vaikka jälkimmäisen toimenpiteen toteutumisesta ei varmuutta olekaan.”

Kaupungin vastine: Kaupunginhallitus päätti 23.06.2025 täydellisestä toimenpidekiellosta metsänhoidossa kaupungin omistamissa, yli 70-vuotiaissa metsissä ja virkistysalueilla toistaiseksi, kunnes riittävät, teollisuuden kaavoituksen mahdollistavat korvaavat alueet on valittu ja suojeltu.

Kaupunginhallitus päätti 15.9.2025 hyväksyä Ekologiset vyöhykkeet ja virkistysalueet – suunnitelman teemaosayleiskaavan pohjaksi strategisen metsänkäyttösuunnitelman rinnalle. Suunnitelmaan on myös lisätty hiilivarastotarkastelun alueet.

Teemaosayleiskaava valmistellaan vireille laitettavaksi kaavoituskatsastuksen yhteydessä.

Teemayleiskaavan yhtenä tavoitteena on selvittää ja suojella olemassa olevat potentiaaliset hiilivarastot, jotka korvaavat noin 100 hehtaarin hiilivarastojen menetykset Rytökallion ja Ratasmäen alueilla.

Vesien hallinta ja hulevedet

ELY-keskus: ”-- Varattujen alueiden soveltuvuutta viivytysalueeksi tulee kuitenkin vielä tarkastella kriittisesti ja lisätä tarvittaessa kaavamääräyksiin tarkentavaa ohjeistusta. Hulevesien viivytysrakenteita ei tulisi suunnitella luonnontilaisiin tai luonnontilaiseksi muuttuneisiin puroihin, jotka ovat vesilain suojaamia kohteita.”

- Kaupungin vastine: Kaavakarttaan ja määräyksiin lisätty metsälain perusteella suojeltava puro / noro -merkintä. Hule- ja hule-luo kaavamääräyksiä on tarkennettu.

ELY-keskus: ”Alueen luoteiskulmassa sijaitseva puro on perattu Kuhalanojan perkauksessa, jonka suunnitelma on hyväksytty toimituksessa 2360dHe1. Luontoselvityksen mukaan se on kuitenkin jo muuttunut tai muuttumassa takaisin luonnontilaiseksi, mikä rajoittaa myös perkausyhtiön omia kunnossapitotöitä.”

- Kaupungin vastine: Perkausyhtiön tulee huomioida metsälailla suojeltu kohde. Perkausyhtiön ojantarve säilyy suojavihervyöhykkeellä. Tällä hetkellä ei nähdä tarvetta muutoksille, mutta myöhemmin voidaan arvioida perkausyhtiön purkamista.

Traficom (04.08.2025):

Rytökallion asemakaavaehdotuksen alue sijaitsee Forssan lentopaikan EFFE esterajoituspintojen (lähestymis- ja nousupinta, horisontaalipinta ja kartiopinta; ilmailumääräys AGA M1-1) alueella. Esterajoituspintojen pysyvää läpäisyä pystytettävillä uusilla rakenteilla on pyrittävä välttämään. Alueella pystytettäville rakenteille edellytetään lentoestelupaa, jos pystytettävä korkeus ylittää 10 metriä maanpinnasta tai 30 metriä maanpinnasta, sijainnista riippuen. Sijaintimääritykset on kirjattuna ilmailulain 864/2014 158 §:n toisessa momentissa, kohdat 1 ja 3.

Kaavoittajan vastine: Kaavamääräyksissä on merkinnät tarpeellisten lentoestelupien hakemisesta. Traficom toimivaltaisena viranomaisena voi tapauskohtaisesti arvioida mahdollisia lentoestelupahakemuksia perustuen todellisiin suunnitelmiin, ja tämä huomioiden kaupunki katsoo, että kaavamääräyksiin sisällytetty vaatimus hakea tarvittavat lentoesteluvat on riittävä, eikä täsmennyksiä tai lisäyksiä tarvita tämän osalta.

Yhdyskuntalautakunta (14.08.2025):

ei kommentoitavaa

Ympäristölupalautakunta (27.08.2025):

ei kommentoitavaa

Forssan vesihuoltoliikelaitos (07.08.2025):

Forssan vesihuoltoliikelaitos toteaa, että kaavassa ei ole huomautettavaa. Vesihuoltoliikelaitos on varautunut talousarvio- ja taloussuunnitelmavalmistelussa (ml. investointiohjelmat) siihen, että asemakaavaehdotuksen mukaisen vesihuoltoinfran rakentaminen voidaan toteuttaa tarvittaessa nopealla aikataululla. Kaavan valmisteluvaiheessa on kuitenkin tärkeää huomioida, että alueen edellyttämä vesihuoltoinfran rakentaminen voi vaatia investointilainan ottamista. Tämä puolestaan kasvattaa lainanhoitokustannuksia ja voi osaltaan johtaa tarpeeseen tarkistaa vesihuollon taksoja.

Kaavoittajan vastine: Syntyvät kustannukset katetaan toimijalta laskutettavalla liittymismaksulla. Ei muutoksia kaavaan.

Vaikka vesihuoltoliikelaitoksella ei ollut kommentoitavaa, on Forssan verkkopalvelut Oy:n ja Vesihuoltoliikelaitoksen kanssa käydyin yhteisneuvottelun pohjalta kaavan länsiosaan on lisätty ilma- tai maaajohtoa varten varatun alueen merkintä Sahantietä pitkin. Lisäksi on esitetty johdon yhteystarvemerkinä, joka turvaa yhteyden rakentamisen kaavan pohjoisosassa. Sahantielle voidaan tarvittaessa rakentaa myös vesihuoltoliikelaitoksen johtoja. Johtoaluemerkinän risteämisen sijainti on varmistettu Fingrid Oyj:ltä.

Kanta-Hämeen pelastuslaitos (04.07.2025):

ei kommentoitavaa

Hämeen liitto (15.08.2025):

Hämeen liitto toteaa, että kaavaehdotuksessa on keskeisiltä osin otettu huomioon luonnosvaiheen lausunnossa esiin nostetut asiat.

Lausunnossa todetaan, että kaavaehdotusta voidaan pitää maakuntakaavan mukaisina maakuntakaavan tarkkuustaso huomioiden.

Kaava-alueen läpi kulkee maakuntakaavassa yhteystarvemerkintä Helsinki–Forssa–Pori-rautatielle. Merkintä osoittaa uuden ratayhteyden tarvetta ja toteuttamissuuntaa.

Merkintä ei osoita raideyhteyden sijaintia eikä siihen liity rakentamisrajoitusta.

Hämeen Liitto toteaa maakuntakaavamerkinnän viitteellisyys ja luonnosvaiheen lausuntoihin viitaten, ettei ehdotettu asemakaava vaaranna yhteystarpeen toteutumista. Voidaan myös pitää perusteltuna, ettei asemakaavassa osoiteta aluevarauksia

rautatieliikenteelle.

Hämeen liitto puoltaa asemakaavan hyväksymistä.

Maanmittauslaitos (27.08.2025):

Maanmittauslaitos pyytää ottamaan alueen kaavoituksessa huomioon sen, että Maanmittauslaitoksen hallinnoimalla alueella on mahdollista raivata antennin ympäriltä puustoa/pensaita siten, että satelliittien havainnointi ei vaarannu.

Kaavoittajan vastine: Kaava mahdollistaa puuston/pensaiden raivaamisen tarvittavalta alueelta. Kaavassa on jo ehdotusvaiheessa huomioitu myös paisterinneaukkojen olemassaolo. Maston ympärillä oleva raivattu alue on samalla paisterinnealue. Ei aihetta muutoksiin.

Fingrid (15.08.2025):

Asemakaava-alueelle sijoittuvat Fingridin 400 + 110 kV (kilovoltin) voimajohto Forssa-Tammisto 2500 A ja Forssa - Huhtimo 2587 sekä 400 + 110 kV voimajohto Hikiä-Forssa 1925 A / 1925 B. Asemakaavan Sahantien itäpuolisella osuudella Fingridin voimajohtoja varten on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus yhteiselle 93 metriä leveälle johtoalueelle. Johtoalue muodostuu 73 metriä leveästä johtaukeasta ja 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä.

Rakennusrajoitusta merkitsevä rakennusraja ulottuu voimajohdon pohjoispuolella johtoalueen ulkoreunaan ja eteläpuolella 20 metrin päähän eteläisen voimajohdon keskilinjasta mitattuna. Fingridillä on pitkän aikavälin tavoitteena päivittää rakennusrajoitus koskemaan koko johtoaluetta. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto, myös suunnitelmien tarkentuessa ja muuttuessa.

Fingrid Oyj lausui asemakaavasta edellisen kerran vuonna 2018. Kyseisen luonnosvaiheen jälkeen kaavaratkaisu on kehittynyt merkittävästi. Kaavaratkaisua on edistetty yhteistyössä Fingridin kanssa. Fingrid Oyj toteaa, ettei sillä ei ole varsinaisesti kommentoivaa asemakaavan kaavaehdotuksesta, sillä se vastaa käytyjä keskusteluja.

Kaavoittajan vastine: Fingridin voimajohtokäytävän tilantarve on huomioitu kaavassa. Fingridiä koskevat kaavamerkinnät on varmistettu Fingridiltä.